

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ - Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Για τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στην Α΄ τάξη του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου, αξιοποιούνται:

- Το εγχειρίδιο της Α΄ Λυκείου *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)* των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη
- Το *Βιβλίο Μαθητή Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι: Κείμενα με παράλληλες μεταφράσεις* (διαθέσιμο και: <http://ebooks.edu.gr/new/books-pdf.php?course=DSGL-A108>).

Ως βιβλία αναφοράς προτείνονται:

- Η *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής* (Γυμνασίου-Λυκείου) του Μ. Οικονόμου
- Το *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής (Α΄, Β΄, Γ΄ Λυκείου)* του Α.Β. Μουμτζάκη (διαθέσιμο και: http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/2486/22-0031-02_Syntaktiko-tis-Archaias-Ellinikis_A-B-G-Lykeiou/)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Η διδασκαλία να ξεκινήσει από το κείμενο του Θουκυδίδη και να ακολουθήσει η διδασκαλία του κειμένου του Ξενοφώντα, για να υπάρχει ιστορική συνέχεια, ώστε να γίνονται κατανοητά τα γεγονότα από τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Ως εξεταστέα ύλη ορίζεται η παρακάτω από το εγχειρίδιο *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)* των Κ. Διαλησμά, Α. Δρουκόπουλου, Ε. Κουτρομπέλη, Γ. Χρυσάφη:

1. Εισαγωγή

α) Κεφάλαιο Β΄: *Θουκυδίδης Όλόρου Άλιμούσιος* (1. Η ζωή του - 2. Το έργο του. Ενδιαφέροντα και ιδέες - Μέθοδος - Η δομή του έργου. Ο χρόνος της σύνθεσής του - Γλώσσα και ύφος)

β) Κεφάλαιο Γ΄: *Ξενοφών Γρύλλου Έρχιεύς* (1. Η ζωή του - 2. Το έργο του. Ενδιαφέροντα και ιδέες).

2. Κείμενα

α) Θουκυδίδης, *Ιστορία*, Βιβλίο 3^ο, με βασικό θεματικό πυρήνα:

Ισχύς και δίκαιο, η «ηθική» του πολέμου

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 70 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 71-73
Κεφάλαιο 74

Κεφάλαιο 75
Κεφάλαιο 78 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 81
Κεφάλαιο 82-83 (μόνο από μετάφραση)

β) Ξενοφών, *Ελληνικά*, Βιβλίο 2^ο, με βασικό θεματικό πυρήνα:
Στρατιωτική υπεροχή και πολιτική κυριαρχία

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 1. § 16-32 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 2. § 1-4
Κεφάλαιο 2. § 16-23
Κεφάλαιο 3. § 11-16 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 3. § 50-56
Κεφάλαιο 4. § 1-17 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 4. § 18-23

Στην Α΄ Λυκείου οι μαθητές και οι μαθήτριες θα προσεγγίσουν και θα εμβαθύνουν, στο πλαίσιο της δομολειτουργικής προσέγγισης των πρωτότυπων κειμένων και σε άμεσο συσχετισμό με αυτά (κειμενοκεντρική προσέγγιση), στα εξής γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα:

α) Γραμματικά φαινόμενα

- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (μονόθεμα)
- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (διπλόθεμα)
- Υγρόληκτα ουσιαστικά Γ΄ κλίσης (διπλόθεμα)
- Ανώμαλα ουσιαστικά
- Επίθετα Γ΄ κλίσης (φωνηεντόληκτα, αφωνόληκτα και ενρινόληκτα). Κλίση μετοχών
- Ανώμαλα παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
- Αντωνυμίες κτητικές
- Κλίση συνηρημένων ρημάτων σε -άω, -έω και -όω. Σχηματισμός των άλλων χρόνων

- Αόριστος Β΄
- Παθητικός Μέλλοντας Α΄ και Παθητικός Αόριστος Α΄
- Ρήματα υγρόληκτα και ενρινόληκτα. Σχηματισμός Μέλλοντα και Αορίστου
- Σχηματισμός Μέλλοντα των σε -ίζω ρημάτων
- Σχηματισμός συντελικών χρόνων αφωνόληκτων ρημάτων.

β) Συντακτικά φαινόμενα

- Κατηγορούμενο. Γενική κατηγορηματική. Επιρρηματικό και προληπτικό κατηγορούμενο
- Αντικείμενο άμεσο και έμμεσο. Σύστοιχο αντικείμενο. Κατηγορούμενο του αντικειμένου
- Απαρέμφατο έναρθρο και άναρθρο. Απρόσωπη σύνταξη
- Μετοχές: κατηγορηματική και επιρρηματική. Συνημμένη και απόλυτη
- Β΄ όρος σύγκρισης
- Ομοιόπτωτοι - Ετερόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί
- Επιρρηματικοί προσδιορισμοί (εμπρόθετοι, πλάγιες πτώσεις)
- Παρατακτική - Υποτακτική σύνδεση
- Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις (είδος, εκφορά, λειτουργία)
- Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις (είδος)
- Υποθετικοί λόγοι (εντοπισμός υπόθεσης - απόδοσης).